

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
tel. 8 706 62 008, faks. 8 706 62 000, el.p. aaa@aaa.am.lt, <http://gamta.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

UAB „Aplinkos inžinierių grupė“,
Kuršių g.7, LT-48107 Kaunas, 307 kab.
El.p. petras@aigrupe.lt

2016-08-29
į 2016-08-11

Nr. (28.6)-A4-8686
Nr. 1

Subjektams pagal sąrašą

Kopija:
Šiaulių RAAD,
K. M. Čiurlionio g. 3, Šiauliai,
El. p.: srd@srd.am.lt

ATRANKOS IŠVADA DĖL JŪROS UPĖS KRAŠTOVAIZDŽIO FORMAVIMO GAMTINIO KARKASO TERITORIJOJE RIETAVO MIESTE POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. Informaciją atrankai pateikė: UAB „Aplinkos inžinierių grupė“, Kuršių g.7, LT-48107 Kaunas, tel. (8 673)73532, faks. (837)999246, el.p. petras@aigrupe.lt

2. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas: Rietavo savivaldybės administracija, Laisvės a. 3, LT-90311 Rietavas, tel. (8 448)73200, el.p. savivaldybe@rietavas.lt

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas: Jūros upės atkarpos kraštovaizdžio formavimas gamtinio karkaso teritorijoje Rietavo mieste. PŪV paskirtis – sudaryti sąlygas Jūros upės atkarpos (750 m ilgio atkarpoje) renatūralizacijai Rietavo mieste.

Atrankos dokumentacija teikiama vadovaujantis LR Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 3 straipsnio 3 dalimi.

4. Planuojamos ūkinės veiklos vieta: Planuojama ūkinė veikla (toliau – PŪV) bus vykdoma Rietavo mieste, nesuformuotame valstybiniame žemės sklype (gautas Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Plungės ir Rietavo skyriaus pritarimas). PŪV teritorijos pradžia bus pėsčiųjų tiltelis Vingo g. Rietavo m., pabaiga – pėsčiųjų tiltelis Klaipėdos g. Rietavo m. Planuojamos teritorijos koordinatės yra šios: ruožo pradžia X-370561, Y-6178700; ruožo pabaiga X-370370, Y-6177951 (LKS). Atitinkamai, atstumas nuo Jūros upės žiočių – 156,25 km ir 157,0 km.

Jūros upės baseino (upyno) lygmenyje PŪV vieta yra pačiame aukštupyje, netoli upės ištakų, nutolusi apie 10 km. Atsižvelgiant į tai, kad vandens surenkamas plotas Jūros upėje iki šios teritorijos yra nežymus ($A=86 \text{ km}^2$), upės vandeningumas yra sąlyginai nedidelis.

Remiantis Rietavo savivaldybės teritorijos bendrojo plano aktualios redakcijos (2012 m.) rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžiniu, teritorija, kurioje numatoma vykdyti PŪV, priskiriama prie galimų urbanizuoti teritorijų, kuria iš šiaurės ir pietų supa didelio potencialo rekreaciniai arealai. Rietavo savivaldybės teritorijos bendrojo plano tekstinės dalies 4.1. skyriuje nurodyta, kad: „Gamtinės aplinkos stabilumo užtikrinimas palaikant, formuojant ar gausinant gamtinio karkaso elementų kokybę teritorijoje savo ruožtu garantuoja didesnę teritorijos ūkinį potencialą, bei geresnę žmonių gyvenamosios aplinkos kokybę“. Tokiu būdu turi būti gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą gausinantys elementai.

Bendrojo plano sprendinių konkretizavimo stadijoje nustatyti valstybinės žemės plotai, kurie naudojami arba numatomi naudoti visuomenės poreikiams ir rezervuojami šioms reikmėms — jie negalimi privatizuoti iki šiems plotams bus parengti teritorijų planavimo dokumentai, suformuojantys žemės sklypų ribas ir nustatantys žemės naudojimo paskirtį, būdą ir pobūdį. PŪV įgyvendinimo teritorija patenka į šį plotą, kaip rezervuojama teritorija Rietavo miesto želdynui ir rekreacinei zonai prie Jūros upės, savivaldybės gyventojų rekreacinių poreikių tenkinimui.

Šiaurinėje PŪV teritorijos dalyje yra įrengti paviršinių (lietaus) nuotekų išleistuvai bei vandentiekis. Virš planuojamo įrengti užutekio, praeina ESO 10 kV ESO elektros orinė linija. Ties Laukuvos g. esančiu tiltu, nutiesta kanalizacija, ryšių linija bei kabeliuotos požeminės ESO 0,4 kV bei 10 kV elektros linijos. Už 15 m atstumo nuo PŪV teritorijos, šalia Laukuvos g. tilto įrengta ESO transformatorinė. PŪV teritorijos pabaigoje ties Klaipėdos g. esančiu tiltu nutiesta ryšių linija. Dešiniajame Jūros upės krante, ties Klaipėdos g., yra įrengta paviršinių lietaus nuotekų valykla. Atsižvelgiant į esamą inžinerinę ir urbanistinę infrastruktūrą, PŪV bus vykdoma laikantis Specialiųjų žemės ir miško sąlygų, t.y., laikantis visų numatytų apsaugos ir pan. zonų reikalavimų.

Šiaurėje PŪV teritorija ribojasi su pėsčiųjų tilteliu, viduryje su Laukuvos g. (bei pėsčiųjų ir transporto tiltu, įrengtu šioje gatvėje). Pietuose, PŪV teritorija ribojasi su Klaipėdos g. (krašto keliu Nr.197 bei pėsčiųjų ir transporto tiltais). Rytuose ir vakaruose ties Laukuvos g. PŪV teritorija ribojasi su gyvenamosiomis teritorijomis. Šiaurės rytų, pietvakarių, šiaurės vakarų ir pietryčių kryptimis PŪV teritorija ribojasi su neurbanizuota teritorija – pievomis, kuriose įrengtos melioracijos sistemos, kurios siekiant užtikrinti tolimesnį jų tinkamą veikimą, turės būti rekonstruotos. Rytinė PŪV teritorijos dalis apima retsykliais šienaujamą pievą bei krūmynus, gyvuliai joje neganomi.

Remiantis Lietuvos geologijos tarnybos geologijos informacijos sistemos (GEOLIS) duomenimis, PŪV teritorijoje saugomų geotopų nėra. Darbų zonoje nėra eksploatuojamų ar išžvalgytų naudingųjų iškasenų, gėlo ar mineralinio vandens telkinių. PŪV teritorijoje vyrauja smulkaus smėlio, priesmėlio bei durpingi dirvožemiai.

PŪV teritorija patenka į regioninio migracijos koridoriaus gamtinio karkaso metafunkcinę zoną. Lietuvos kraštovaizdžio vizualinės struktūros žemėlapiu duomenimis, teritorijai, kurioje bus vykdoma rekonstrukcija būdinga nežymi vertikalioji sąskaida (banguotas bei lėkštašlaičių slėnių kraštovaizdis su 2 lygmenų videotopų kompleksais) su vyraujančiu pusiau uždaru, iš dalies pražvelgiamu erdvių kraštovaizdžiu ir erdvinėje struktūroje išreikštais tik vertikaliais dominantais (VIH1c). Planuojama ūkinė veikla turės teigiamą įtaką kraštovaizdžio natūralumui. Upės vaga nei valoma, nei gilinama nebus.

Planuojamos ūkinės veiklos teritorija nepatenka į saugomas teritorijas. Saugomų teritorijų valstybės kadastro duomenimis, arčiausiai PŪV teritorijos yra Rietavo miškai (3,1 km), Aitros hidrografinis draustinis (6,6 km).

Planuojama ūkinė veikla neapima teritorijų, patenkančių į ekologinio tinklo Natura 2000 teritorijos ribas. Artimiausia Natura 2000 teritorija yra Rietavo miškai (3,1 km atstumu) Aitros hidrografinis draustinis (nutolęs 6,6 km atstumu).

PŪV bus vykdoma Jūros upės atkarpoje ir aplink ją. Remiantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. D1-98 patvirtintu Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo 6.2. p. nuostatomis, apsaugos juosta nenustatomos. Tokiu atveju, analogiška situacija yra ir su apsaugos zona. Tą patvirtina ir upių, ežerų ir tvenkinių kadastro duomenys.

Nuo artimiausių kultūros vertybių PŪV teritorija nutolusi 130 m (Rietavo dvaro sodybos) bei 200 m (Senojo miesto vieta) Kitos artimiausios nekilnojamosios kultūros vertybės nutolusios daugiau kaip 200 m nuo PŪV teritorijos.

5. Planuojamos ūkinės veiklos aprašymas: Planuojamos ūkinės veiklos fizinės charakteristikos: Planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo metu planuojama atlikti darbus, skatinančius Jūros upės (kodas 16010001) atkarpos renatūralizaciją Rietavo m. teritorijoje, valstybės valdomame žemės sklype. Taip pat šalia upės atkarpos numatoma įrengti 820 m ilgio

pėsčiųjų-dviračių taką su mažosios architektūros elementais (suoliukais, šiukšlių dėžėmis ir t.t.), sutvarkyti želdinius. Bendras PŪV teritorijos plotas sudarys apie 2,1 ha.

Šiuo metu planuojama renatūralizuoti Jūros upės atkarpa priskiriama prie labai pakeistų rizikos grupės vandens telkinių, kuri atliekant sausinamosios melioracijos darbus, buvo galutinai ištiesinta apie 1952-1957 m. (šios upės reguliavimo ir tiesinimo darbai buvo vykdomi ir XVII-XIX amžiuose). 750 m ilgio ruože bus atliekama renatūralizacija: reguliuota (ištiesinta) vaga performuojama, įrengiant vingius, salą, užtekį, meandras, akmenų sraujymes (metinius) bei panaudojant bioinžinerines priemones. Be rekreacijos išpuoselėjimo, upės vizualinio grožio ir dvasinio potraukio, renatūralizuota upės vaga sudarys ypač palankias sąlygas vandens augalijai ir gyvūnijai (ekosistemoms) vystytis. Bus sukurtos sąlygos artimos pradinei upės būklei prieš jos tiesinimą. Preliminarus PŪV teritorijos pradžia: pėsčiųjų tiltelis Vingo g. Rietavo m. PŪV teritorijos pabaiga: pėsčiųjų tiltelis Klaipėdos g. Rietavo m.

Siaurinėje, žemiau pėsčiųjų tiltelio PŪV teritorijos dalyje numatoma suformuoti salą bei užtekį (vingį) panaudojant tiek inžinerines priemones (žemės ir pakrantės stiprinimo darbai, atliekami naudojant kasimo, stumdymo, kėlimo bei vežimo techniką), tiek gamtines medžiagas (įrengiant akmenų metinius, sraujymes, iškertant esamus menkaverčius želdinius bei pasodinant naujus želdinius).

Tolesnėje teritorijos dalyje (iki pat Klaipėdos g. esančio tiltelio) bus įrengiamos akmenų sraujymės, meandros, tvarkomi želdiniai (kertami menkaverčiai želdiniai, sodinami nauji želdiniai). Kairiajame teritorijos krante, per visą teritorijos ilgį, šalia upės, įrengiamas pėsčiųjų – dviračių takas, naudojant žvyrą, skaldą, betonines trinkeles, medines lentas. Šalia tako įrengiami mažosios architektūros elementai (suoliukai, šiukšlių dėžės ir pan.).

Veiklai vykdyti bus naudojamos sertifikuotos aplinkai nekenksmingos statybinės medžiagos. Meandrų, sraujymų, akmenų metinių bei krantų tvirtinimo darbai bus atliekami naudojant natūralias medžiagas (akmenį, medį, žvyrą, smėlį), inžinerines medžiagas (tokias kaip geotekstilė). Taip pat bus sodinami įvairūs želdiniai. Tako įrengimui bus naudojamas smėlis, žvyras, skalda, trinkelės, medinės lentos. Pavojingų cheminių medžiagų, radioaktyvių medžiagų naudojimo nebus.

Vykdamas veiklą, bus siekiama minimalaus poveikio dirvožemiui ir jo sandarai. Darbai bus vykdomi humusingą gruntą nustumiant buldozeriu, nukasant ekskavatoriumi arba rankiniu būdu. Nukasamo sluoksnio storis 0,2-0,4 m. Nukastas augalinis sluoksnis bus sandėliuojamas ir saugojamas atskirai nuo mineralinio grunto krūvose ar voluose, kad grunto kasimo darbams ir nesusimaišytų dirvožemio genetiniai horizontai ir pahorizončiai, susidarę dirvodaros procese. Baigus žemės darbus, augalinis gruntas bus panaudotas pažeistų vietų atstatymui. Iš viso planuojama žemės darbų apimtis sieks apie 14 tūkst. kub.m grunto. Darbai bus atliekami sausuoju metų laiku, pasitelkiant ekskavatorius, buldozerius, traktorius, savivarčius, kranus. Iškasto grunto sandėliavimas: paskleidimas įdubose aukščiau ir žemiau PŪV teritorijos (200-400 m atstumu).

Vykdamas darbus susidarys nedidelis kiekis nepavojingų atliekų – iškirsti krūmai, nesaugotini medžiai (kirtimai bus atliekami laikantis Rietavo savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos taisyklių bei kitus reglamentuojančius teisės aktus), iš viso apie 20 kub.m. Saugotini želdiniai kertami nebus. Statybos metu susidariusios atliekos bus rūšiuojamos, tinkamai sandėliuojamos ir perduodamos atitinkamiems atliekų tvarkytojams bei perdirbėjams. Nuotekų nesusidarys.

Siekiant išvengti cheminės taršos (minimizuoti) būtina, kad visus darbus atliktų tik techniškai tvarkingi mechanizmai ir būtų išvengta degalų ir tepalų patekimo į dirvožemį bei Jūros upę. Statybietėje turi būti paruoštos švaraus smėlio, pjuvenų, smėlio maišų ir polietileno plėvelės atsargos, kurias būtina panaudoti įvykus avarijai ir tepalų nutekėjimui. Veikloje naudojamų mechanizmų išmetamų teršalų kiekis bus nedidelis, atitiks aplinkos apsaugos reikalavimus ir neviršys leistinų normų.

Darbai bus vykdomi 2017-2018 metais pagal parengtą techninį projektą, atsižvelgiant į užsakovo vykdomą ūkinę veiklą. Eksploatavimo laikas – neribotas. Darbai nebus vykdomi paukščių perėjimo ir maitinimo laikotarpiu bei žuvų neršto metu.

Planuojama ūkinė veikla neturės neigiamos įtakos gyvenamajai, rekreacinei, visuomeninei aplinkai, gyventojų saugai ir visuomenės sveikatai. Dėl naudojamos technikos veikimo atsiradęs triukšmas bus nežymus, neviršys leistinų triukšmo normų ir truks tol, kol bus vykdomi darbai. Numatyti darbai vyks darbo valandomis nuo 8 iki 17 val. ir jie neprieštaraus triukšmą reglamentuojančiai Lietuvos Respublikos higienos normai HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“. Įrengus pėsčiųjų-dviračių taką palei renatūralizuotą upę, gyventojai turės naują vietą sveikatos gerinimui ir stiprinimui.

Jūros upėje yra dvi pagrindinės vandens matavimo stotys (VMS) – Tauragėje (A=1690 kv.km) ir Pajūryje (A=876 kv.km). Pastaroji yra artimiausia prie PŪV vietos.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas: Planuojama ūkinė veikla neapima teritorijų, patenkančių į ekologinio tinklo Natura 2000 teritorijos ribas. Artimiausia Natura 2000 teritorija yra Rietavo miškai (3,1 km atstumu) Aitros hidrografinis draustinis (nutolęs 6,6 km atstumu).

6. Pastabos, pasiūlymai:

6.1. Poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjo pateikta Informacija atrankai dėl poveikio aplinkai vertinimo skelbiama (ne trumpiau kaip 20 darbo dienų nuo atrankos išvados priėmimo dienos) Aplinkos apsaugos agentūros tinklapyje adresu: www.gamta.lt.

6.2. Apie priimtą atrankos išvadą užsakovas ar PAV dokumentų rengėjas, gavęs atrankos išvadą, per 10 darbo dienų turi pranešti visuomenei, paskelbdamas visuomenei informaciją vadovaudamasis Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 „Dėl visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Tvarkos aprašas), nustatyta tvarka. Teikiant informaciją visuomenei apie atrankos išvadą dėl poveikio aplinkai vertinimo nurodyti, kad išsamiau susipažinti su informacija apie planuojamą ūkinę veiklą galima Aplinkos apsaugos agentūros Poveikio aplinkai vertinimo departamento Šiaulių skyriuje, Čiurlionio g. 3, Šiauliai, 3.3 k., tel. (8 41) 596415.

6.3. Užsakovas turi raštu informuoti atsakingą instituciją (Aplinkos apsaugos agentūrą) apie pranešimo paskelbimą minėtame Tvarkos apraše nurodytose visuomenės informavimo priemonėse, kartu pridėdamas laikraščių, kuriuose skelbtas pranešimas, kopijas ir pranešimo, skelbto savivaldybės(-ių) ir seniūnijos(-ų), kurių teritorijas apima planuojama ūkinė veikla, su savivaldybės(-ių) ir seniūnijos(-ų) informacine žyma apie gavimo faktą ir data.

6.4. Vykdomos veiklos metu paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už informacijoje atrankos išvadai pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veiklos vykdytojas privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones.

7. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant išvadą:

7.1. Planuojamos ūkinės veiklos teritorija nepatenka į „Natura 2000“ ir kitas saugomas teritorijas, nesąlygos vertingų ar retų rūšių buveinių (ekosistemų) išnykimo ar pažeidimo.

7.2. PŪV turės teigiamą poveikį augalijai ir gyvūnijai. Atsodinus naujus želdinius, vietoje iškirstų, atsiras tinkamos buveinės paukščiams ir kitiems gyvūnams. Pagerinus upės morfologines sąlygas: įrengus akmenų sraujymes, metinius, meandras, užutekį, šlaitų tvirtinimo elementus, pagerės sąlygos trofinių grandžių ir hidrobiontų atsikūrimui bei bioįvairovės padidėjimui. Tai savo ruožtu turės teigiamą įtaką ekosistemoms.

7.3. Planuojama ūkinė veikla neturės neigiamos įtakos gyvenamajai, rekreacinei, visuomeninei aplinkai, gyventojų saugai ir visuomenės sveikatai. Įrengus pėsčiųjų-dviračių taką palei renatūralizuotą upę, gyventojai turės naują vietą sveikatos gerinimui ir stiprinimui.

7.4. Renatūralizuota upės atkarpa, darniai įsilies į Rietavo miesto urbanistinį bei gamtinį karkasus, bus sutvarkyti želdiniai, įrengtas pėsčiųjų-dviračių takas. Tokiu būdu bus bent iš dalies atkurtas iki upės atkarpos suregulavimo buvęs kraštovaizdis.

8. Priimta atrankos išvada – Atsižvelgiant į išdėstytus motyvus ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 7 dalimi,

priimama atrankos išvada: planuojamai ūkinei veiklai – Jūros upės atkarpos kraštovaizdžio formavimo gamtinio karkaso teritorijoje Rietavo mieste poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

Ši atrankos išvada galioja 3 metus nuo jos viešo paskelbimo dienos.

Šis sprendimas gali būti persvarstomas Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 9 dalies nuostatomis – suinteresuota visuomenė per 20 darbo dienų nuo atrankos išvados paskelbimo dienos turi teisę teikti atsakingai institucijai, šiuo atveju Aplinkos apsaugos agentūrai, pasiūlymus persvarstyti atrankos išvadą, kiti poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyviai: planuojamos ūkinės veiklos subjektai per 10 darbo dienų nuo atrankos išvados gavimo dienos turi teisę pateikti atsakingai institucijai motyvuotą prašymą persvarstyti atrankos išvadą arba skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius), per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Direktoriaus įgaliota Poveikio aplinkai vertinimo
departamento direktorė

Justina Černienė

Aplinkos apsaugos agentūros 2016-08-~~29~~ rašto Nr. (28.6)-A4- ~~8686~~ priedas

Subjektų sąrašas

1. Rietavo savivaldybės administracijai, Laisvės a. 3, LT-90311 Rietavas, tel. (8 448) 73200, el. p. savivaldybe@rietavas.lt
2. Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrai prie sveikatos apsaugos ministerijos Telšių departamentui J. Biliūno g. 3, LT- 87317 Telšiai, tel./faks. (8 444) 69 720, el. p. telsiai@nvsc.lt
3. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Telšių teritorinis padalinys, Gėlių g. 1, LT- 87111 Telšiai, tel./faks. (8 444) 51 467, el. p. telsiai@heritage.lt
4. Telšių apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba, Žemaitės g. 22A/ Birutės g. 11, LT-87133 Telšiai, tel. (8 444) 69 170; faks. (8 444) 74 001, el. p. telsiai.pgv@vpgt.lt